

Újlaki Hangok

www.ujlakitemplom.hu

2025. húsvét

Lukátsi Vilma:

HÁRMAN VAGYUNK!

*Emmausba több út is vezet:
tört reményekkel kikövezett,*

*Ketten járjuk, vagy néha többen,
és újra, újra belénk döbben,*

*hogyan meghalt! És el is temették!
A sírkövet lepecsételték!*

*...hogyan feltámadt? és újra élne?...
Ki hallgat ma ilyen beszédre?*

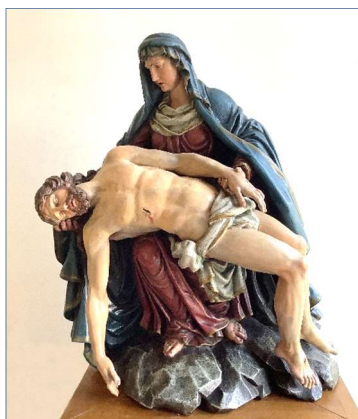
*Beszéliünk szomorúan, halkán,
a szívünk veszik a szavakban,*

De mégis:

*Irgalmas Isten! Hinni akarunk!
– és észrevétlen –
már hárman vagyunk!*

Húsvét előtt

A felújított újlaki Piéta szobor előtt térdelve lehetőségünk van arra, hogy húsvét szent misztériumán elmélkedjünk. A történeti leírások szerint a szobrot Dunaiszky Lőrinc készítette, és 1819-ben helyezték el a templomunkban. Nem véletlen, hogy a szobor Szűz Máriáról elnevezett templomunk egyik fontos imádkozó helyévé vált.

Ha arra gondolunk, hogy az 1848-as szabadságharc, az első és második világháború és az 1956-os forradalom idején hány édesanya térdelhetett a szobor előtt, hány édesanya látta lelki szemeivel Jézus arcvonásaiban fia arcát, ő maga pedig azonosult Mária fájdalmával, megértjük ezt a lelki kötődést.

Ha szétnézünk világunkban, érezzük a múlt nyomasztó súlyát. Mintha sokan megfélemeztek volna ezekről a tragédiákról. Valós vagy vélt okok miatt háborúkkal akarják megoldani a feszült helyzeteket. Elvekre hivatkoznak, és megfélemeznek az elveszett fiúkról, a gyászoló édesanyjakról, a széthullott családokról. Nem véletlenül erősíti meg Ferenc pápa elődei tanítását: „A háború a politika és az emberiség kudarca, szégyenteljes kapituláció, vereség a gonosz erővel szemben” (*Fratelli tutti*, 261). Imádkozzunk azért, hogy ezt az igazságot ne csak egy esetleges háború után ismerjük fel újra. Idézzük Jézus szavait, aki azért jött, hogy „*életünk legyen és bőségben legyen*” (Jn, 10,10).

Ezen elgondolkodva kívánunk mindenkinek békés, és kegyelemteljes húsvétot.

Ferenc atya és Márton atya

A Húsvéti Szent Háromnap

Plébániánk lelkinapján Kajtár Edvárd atya két beszéde segíthetett a böjti időszak megélésében és a Húsvét méltó megünneplésére való felkészülésben. Ebben az összefoglalóban elsősorban a második témakörrel, a Húsvéti Szent Háromnappal foglalkozunk. Ez a kivételes időszak Nagycsütörtök estéjétől Húsvétvasárnap estig tart, már nem a Nagyböjt része, és még csak elővételezi bizonyos alkalmakkor a húsvéti örömjongást. A Szeretet nagy rituáléja ez, gesztusokon keresztül bemutatja, hogyan szeret minket az Isten. Út, amely a szenvedésen, kereszthalálon, eltemetésén keresztül elvezet a feltámadásig, az egyetlen Átvonulásnak részesévé tesz, amellyel megkezdődött az újjáteremtés (vö. Jel 21,5). Bár három napon át zajlanak a kiemelt szertartások, egyetlen szertartásnak is felfoghatjuk, amely megszákítással zajlik. A közbenső időben szerepet kapnak a

zsolozsma egyes imaórái, a mindennapi cselekvés, mindenekelőtt azonban a felkészülés, a böjtlés és a csend, amelyek mind a virrasztó jelleget jelzik. Mindig mostoha a csönd, különösen korunkban, amikor állandó zaj zúdul ránk számtalan csatornából, pedig nem az aktivizmus a legfontosabb. Isten mindig a csöndben cselekszik, akkor érhetjük tetten, ha képesek vagyunk elcsendesülni, elvieselni a fülsiketítő csöndet.

Nagycsütörtök este örömmel, diadalmasan kezdődik a szertartás, felhangzik a Nagyböjtben – az ünnepek és főünnepek kivételével – nélkülözött Dicsőség, felzúg az orgona, megszólalnak a csengők és harangok, hogy aztán elnémuljanak egészen a Vigíliáig. Csak az emberi hang szólalhat meg önmagában, nem kapaszkodhat semmilyen hangszer segítségébe. Ha nincs ének vagy beszéd, akkor a csöndnek kell átvennie az uralmat. Sajátos része

a szertartásnak a lábmosás, amely Krisztus urunk megalázkodását jeleníti meg, eleveníti fel szó szerinti megvalósítással. Jelzi, hogy az Úr, aki a mindenség Teremtője, vállalta az emberlétet, az isteni Tudat kimondhatatlan mértékű összezusugorítását, lemondott a tudásról és hatalomról. Öntudata ugyan mindig megvolt (vö. Jn 13,12-13.; Lk 5,20-24.), tudta, hogy ő az Atya Fia, még a halálon való átlépéskor is (Lk 23,46), ugyanakkor Mesterként azt a feladatot is vállalta, amely az utolsó rabszolgáé: a vendégek poros lábáról lemosni a szennyet. Sokszor mi is szívesen „intéztetjük” a dolgainkat Istennel, ami nem tetszik, lehetetlennek tűnik, azt könnyebben rábizzuk, mint magunkat. Az Utolsó Vacsora a teljes önküresítés része, hiszen saját magát adja tápláléklul és italul tanítványainak. Már feltételezi az Áldozatot, amelyre már nem egyszerűen mondott a világ teremtése óta, amelyért a Getszemáni-kertben ismét meg kell küzdenie, és majd a Kereszten fog beteljesülni. Olyan mértékű és jellegű közösséget vállal velünk, emberekkel, amely semmilyen más, személyek közötti kapcsolatban nem lehetséges. Hagyja magát szétszteni, látszólag eltűnik, miközben valójában Ő teszi élővé tagjait. Példát ad nekünk is, hogy – ha nem is tudjuk ilyen módon követni –, ne önmagunknak éljünk (vö. Róm 14,7). Eltűnik azonban más értelemben is, mert elviszik a Völégényt (Mk 2,20; Mt, 9,15; Lk 5,35), elfogják az égi Bírót a földi martalócok, a tanítványok pedig szertefutnak (Mk 14,50-52.; Mt 26,56b). Az oltárfosztással erre az eseményre emlékezünk: megfosztjuk díszeitől és ruházatától a Krisztust jelképező oltárt, lemeztelenítjük. A liturgia így kivonul a csendbe. Virrasztunk, miközben zajlik Jézus pere, megaláztatása és szenvedése.

Nagypénteken csendben, szinte lopva vonulunk be a templomba, és minden szó nélkül letérdelünk – a papság leborul, mint a szenteléskor – azon Szeretet előtt, amely halálra adta önmagát (Iz 53,10-12.), hogy a bűnösök új életre támadhassanak (Róm 4,25). Csak a ruhák suhogása hallik, ahogy felállunk, mindenki a helyére megy, majd tompán koppanó szavakkal elhangzik a könyörgés, amely Isten irgalmáról illetve a halált legyőző szenvedésről szól. Megjelenik a Szenvedő Szolga képe, majd az örök Főpap, aki együttérző a bűnösök gyengeségeivel, és közbenjár értük, végül a Passió, amely János apostol, a szemtanú segítségével von bele a szenvedéstörténetbe.

Krisztus miattunk szenved, mert bűnösök vagyunk, értünk szenved, hogy megszabaduljunk bűneinkből, és velünk szenved, hogy vigasztalásunk legyen. Csak vele együtt lehet értelme az emberi szenvedésnek, vele egyesülve viszont minden értelmet nyer. Tíz könyörgésben esedezünk a világért annak nevében, Aki maga hatalmasított fel minket erre a szolgálatra (Jn 16,22-24.). Ami eddig elrejtett volt, kinyilvánítatik, az eddig zárt ószövetségi szentélyt takaró függöny kettészakad (Mt 27,51; Mk 15,38; Lk 23,45), Krisztus teste számtalan sebéből vérezve haláltusáját vívja. Félelemmel és hódolattal tekintünk az egykori kínzóeszközre, amely a halálból átvezet minket az életre. A vigília kezdetéig a Kereszt előtt is térdhajtással fejezzük ki tiszteletünket, annál is inkább, mivel az Eucharisztia ilyenkor el van rejtve, nem lelhető fel a szokott helyén, a tabernákulumban. Mivel már megtörtént a történelmi időben a kiengesztelődés, részeseülhetünk a bűnbocsánatban, vigasztalásban, erősítésben a Szentség vételével ezen a napon is. Zárókönyörgés és külön áldás zárja a szertartást, azonban elbocsátás ezúttal sincs, visszavonul mindenki a csendbe, amely egészen a Húsvéti vigília kezdetéig tart.

A vigília kezdete is kivételes: a teljes sötétségből Isten kilép, és amint egykor az ő szavára lett világosság (Ter 1,3), ezúttal is ő az, aki a teljes megsemmisülést átfordítja dicsőségre. A Sír sziklájából kipattanó tűz meggyújtja a Krisztust jelképező húsvéti gyertyát, és ez a világosság terjed tovább mindenkire, miközben bevonulunk a sötét templomba, visszajutunk a Paradicsomba. A már és a még nem között feszülő liturgia során végigvonul előttünk az egész történelem az ószövetségi olvasmányok segítségével, virrasztunk tovább közösségileg, mint az őskeresztények. Visszakapjuk a Dicsőséget, és visszatér az orgona, a csengők és a harangok, hogy minden a Feltámadott Urat dicsérje. Visszakapjuk az egész nagyobbított időben nélkülözött Alleluját – időnként el kell szakítatnunk valamitől, hogy a szépségét jobban értékelhessük, amikor visszakapjuk. Új keresztények születnek vízből és Szentlélekből (Jn 3,5), részt vehetünk a mennyei örökséget elővételező lakomán, amelyen az Úr maga szolgál fel (Lk 12,37), és adja ételül önmagát. A húsvéti öröm kiárad az egész földre (vö. Húsvéti prefációk), a tanúságtevők pedig Krisztus szeretetét és diadalmát hirdetik mindenütt.

dr. Molnár Gábor